

Gymnasielärares mentorshandlingar

En verksamhetsteoretisk studie om lärararbete i förändring

I avhandlingen undersöks med en verksamhetsteoretisk ansats vad tjugofyra gymnasielärare i två olika gymnasieverksamheter försöker förverkliga i arbetet som elevmentorer. Bland gymnasielärare är arbetet som elevmentor omdebatterat och många lärare uppfattar uppdraget som svår genomförbart. Gymnasieutredningen *En gymnasieutbildning för alla – åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning* pekar på att flertalet gymnasieskolor saknar struktur för mentorsarbetet och argumenterar för att "mentorsfunktionen" är i behov av utveckling (SOU 2016:77, s.689). Varför lärare uppfattar mentorsarbetet som svår genomförbart är däremot inte lika tydligt, men det är känt att gymnasielärares arbete över tid genomgått stora förändringar.

Studiens resultat belyser hur skärpta skrivningar om valfrihet, individualisering och särskilt stöd i kombination med konkurrensutsättning och visioner om gymnasieskolan som del i massutbildningen på ett oförutsägbart sätt förändrar lärararbetets innehåll, arbetsdelning och tidsstrukturering. I mentorsarbetet försöker lärarna dels erbjuda eleverna flexibla individualiserade utbildningsgångar, dels på ett kostnadseffektivt sätt stabilisera elevernas utbildningsgångar och anpassa dem till skolverksamheternas erbjudna gruppbaseade undervisning. Lärarna försöker säkerställa såväl mentorselevernans utbildningsgångar och studiesituationer, som skolverksamheternas organisering och intäkter. Eftersom det är elevernas önskemål och behov som styr detta arbete, kan ingen i förväg fastställa arbetets innehåll och omfång. Konsekvensen blir att det uppstår en dubbelbottnad svårhanterlig rörlighet i lärararbetet som bidrar till att arbetet som helhet präglas av oförutsägbarhet och osäkerhet.



Helena Wallström har många års erfarenhet av arbete inom gymnasieskolan i roller som ämneslärare i matematik och samhällskunskap, specialpedagog och utbildningsledare. Idag arbetar hon med skolutvecklingsfrågor på Utbildningsförvaltningens utbildningskansli Göteborgs stad. Hennes forskning är knuten till pedagogiskt arbete och fokuserar frågor om förändringsprocesser i lärares arbete och i gymnasieskolans organisering.

ISBN 978-91-7346-957-9 (tryckt)

ISBN 978-91-7346-958-6 (pdf)

ISSN 0436-1121

Helena Wallström

GYMNASIELÄRARES MENTORSHANDLINGAR

Gymnasielärares mentorshandlingar

En verksamhetsteoretisk studie om lärararbete i förändring

Helena Wallström



GÖTEBORGS UNIVERSITET
ACTA UNIVERSITATIS GOTHOBURGENSIS